

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Sivilombudsmannen
Postboks 3 Sentrum
0101 Oslo

Deres ref
2013/1601

Vår ref
14/880-1

Dato
28.03.2014

**Svar på foreleggelse – Anleggsbidrag for tilknytning til vann- og avløpsanlegg i
Fredrikstad kommune**

Klima- og miljødepartementet viser til fra Sivilombudsmannen datert 7. mars 2015 om adgangen til å stille vilkår om anleggsbidrag mv. for tilknytning vann- og avløpsanlegg. Klager mener at kommunen ikke har hjemmel for å kreve anleggsbidrag og løpende vedlikeholdskostnader ved frivillig tilknytning til et kommunalt eid avløpsanlegg. Sivilombudsmannen har i den forbindelse bedt om begrunnede svar på noen generelle spørsmål saken riser.

Til spørsmål 1

På samme måte som en kommune kan være privatrettslig eier av eiendommer, kan kommunen være eier av private stikkledninger. Vann- og avløpsledninger som går fra kommunalt eide bygninger til hovedledningsnettet, vil være private stikkledninger eid av kommunen.

Når det gjelder grensen mellom vann- og avløpsanlegg i § 1 andre ledd og private stikkledninger, står det følgende i Prop. 136 L (2010-2011) til Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg på side 13 under merknad til § 1:

"For å klargjøre hva som menes med vann- og avløpsanlegg er det i andre ledd inntatt en definisjon av dette. Bestemmelsen tar sikte på å fange opp behandlingsanlegg for vann og renseanlegg for avløp, hovedledninger for vann og avløp, pumpestasjoner, høydebasseng, trykkforsterkningsanlegg mv. som er nødvendige for å levere vann- og avløpstjenester innenfor den enkelte kommunes forsyningsområde.

(...)

Definisjonen i andre ledd omfatter ikke private ledninger (stikkledninger) og utstyr utenfor husets yttervegger som er tilknyttet offentlig vann- og avløpsanlegg. Inn under dette går også den enkeltes sanitærinstallasjoner, som er definert som rør, installasjoner og utstyr innenfor husets yttervegger som er tilknyttet vann- og avløpsanlegg. Lovforslaget medfører ingen endring i rettsstilstanden når det gjelder grensesnittet mellom kommunalt eide hovedledninger og private stikkledninger."

Ved avgjørelsen av om et anlegg faller inn under definisjonen i § 1 andre ledd eller er en privat stikkledning, vil anleggets dimensjon og formål være relevant. Et sentralt moment er om anlegget er nødvendig for å levere vann- og avløpstjenester i kommunen. Det vil også være relevant om kommunen har vedtatt at anlegget er en hovedledning, og om ledningen er finansiert av vann- og avløpsgebyr etter loven. Ledningens lengde og kostnad vil i seg selv ikke være relevante momenter.

Til spørsmål 2

En kommunalt eid ledning vil ikke automatisk omfattes av definisjonen i vass- og avløpsanleggslova § 1 andre ledd dersom den ikke kan betegnes som en privat stikkledning. Det kan for eksempel tenkes andre rør og installasjoner som er nødvendige for en kommunal eiendom, som verken har til hensikt å utgjøre hovedledningsnett eller til hensikt å knytte vann og avløp fra eiendommen til hovedledningen.

For å vurdere om ledningen faller inn under definisjonen i § 1 andre ledd må det gjøres en vurdering av momentene nevnt under svaret på spørsmål 1.

Til spørsmål 3

Dersom en ledning eid av en kommune er å regne som en privat stikkledning, kan kommunen stille krav om betaling av anleggsbidrag og drift- og vedlikeholdskostnader som vilkår for frivillig tilknytning til ledningen. Det kreves ikke uttrykkelig hjemmel for dette, på samme måte som det ikke kreves hjemmel for andre privatrettslige disposisjoner som kommunen foretar seg.

Til spørsmål 4

Dersom en ledning eid av en kommune er å regne som vass- og avløpsanlegg etter § 1 andre ledd, herunder hvis det er snakk om en hovedledning for vann og avløp, kan ikke kommunen kreve betaling for tilknytning, drift og vedlikehold utover det som følger av lov/forskrift.

Med hilsen

Ida Juell (e.f.)
avdelingsdirektør

Helene Imislund
førstekonsulent